

Lp.	Strona	Cel szczegółowy/ umiejscowienie w dokumencie	Uwaga	Uzasadnienie
1.	7	1. STRATEGIA PROGRAMU: GŁÓWNE WYZWANIA.../ CP 1	Brak informacji o wynikach Mazowsza w Programie Ramowym Badań i Innowacji Horyzont 2020 i uplasowaniu się Regionu w tej tzw. lidze mistrzów badań i innowacji.	Działania w latach 2014-2020 w obszarach w obszarach inteligentnej specjalizacji przyniosły wymierne efekty i przełożyły się na rekordowy i sięgający prawie 50% udział instytucji z Mazowsza w programie Horyzont 2020 - praktycznie w całości reprezentujących RWS. Nowy program ramowy Horyzont Europa (2021-2027) stanowi kolejne wielkie wyzwanie dla Mazowsza, z uwagi na wciąż słabący udział instytucji RMR w H2020 i nowe możliwości, jakie niesie Horyzont Europa.
2.	14	CP 1. Bardziej konkurencyjna i inteligentna Europa dzięki wspieraniu innowacyjnej i inteligentnej transformacji gospodarczej oraz regionalnej łączności cyfrowej 1(i) rozwijanie i wzmacnianie zdolności badawczych i innowacyjnych oraz wykorzystywanie zaawansowanych technologii	IZTECH z zadowoleniem przyjmuje rozwój działań FEM na rzecz wykorzystania zaawansowanych technologii. Dodatkowo uważamy, że należy odpowiednio wyeksponować wagę synergii FEM z innymi programami i inicjatywami UE, takimi jak Horyzont Europa, HE (w zakresie wdrażania przełomowych innowacji i konsorcjów europejskich w projektach B+R i projektach innowacyjnych, Zielonego Europejskiego Ładu i transformacji cyfrowej przemysłu oraz rozwijania tzw. key enabling technologies), Digital Europe (transformacja cyfrowa i eDIH), LIFE (środowisko), CEF (mobilność), EU Space Programme itd. Warto rozwijać regionalne działania na rzecz komplementarności projektów programów UE i FEM, wdrażania w konkursach FEM kryteriów oceny związanych z udziałem w H2020 i HE, wdrażania Seal of Excellence (jesli będzie to możliwe na poziomie regionalnym) i dofinansowania komplementarnego realizowanych na Mazowszu projektów międzynarodowych Centrów Badawczych w konkursie Horyzontu Europa „Teaming for Excellence”.	Jednym z głównych celów polityki w zakresie badań i innowacji UE jest synergia programu Horyzont Europa i innych programów UE z programami regionalnymi i pełne wykorzystanie w HE potencjału wszystkich regionów w krajach członkowskich. Z powodzeniem wdrażane były działania w zakresie poszerzania synergii RPO Mazowsza i programu H2020. Udało się również wprowadzić zmiany zasad uczestnictwa w Horyzoncie Europa na zasady korzystne dla polskich podmiotów (wynagrodzenia, zwiększony pakiet widing i dodatkowe kryterium selekcji projektów oparte na geographical diversity). Wpływie to na zwiększone zainteresowanie włączaniem do konsorcjów projektowych HE partnerów z nowych krajów i wszystkich regionów, w tym w szczególności z RMR.
3.	16	CP 1. Bardziej konkurencyjna i inteligentna Europa dzięki wspieraniu innowacyjnej i inteligentnej transformacji gospodarczej oraz regionalnej łączności cyfrowej 1(iv) rozwijanie umiejętności w zakresie inteligentnej specjalizacji, transformacji przemysłowej i przedsiębiorczości	IZTECH z zadowoleniem przyjmuje zapisy FEM dotyczące wsparcia rozwoju kompetencji w przedsiębiorstwach oraz organizacjach badawczych w obszarach inteligentnych specjalizacji, obszarach związanych z cyfrową i niskoemisyjną transformacją przemysłu oraz w zakresie prowadzenia badań i wdrażania innowacji.	Niezbędne jest wsparcie inicjatyw i konsorcjów realizujących zadania doskonalenia kompetencji i certyfikacji kadr transformacji cyfrowej w przedsiębiorstwach oraz organizacjach badawczych na Mazowszu.
4.	37	2.1.1.1. Cel szczegółowy 1(i) rozwijanie i wzmacnianie zdolności badawczych i innowacyjnych oraz wykorzystywanie zaawansowanych technologii/ Wsparcie infrastruktury badawczo-rozwojowej jednostek naukowych	W ramach wsparcia infrastruktury badawczo-rozwojowej jednostek naukowych Mazowsza, proponuje się uwzględnienie dofinansowania komplementarnego wkładu krajowego realizowanych na Mazowszu projektów międzynarodowych Centrów Badawczych w konkursie Horyzontu Europa „Teaming for Excellence”.	Rozwój międzynarodowych centrów badawczych jest ważnym punktem realizacji celu szczegółowego 1 (i). Dofinansowanie w ramach FEM do projektów „Teaming for Excellence” stanowiłoby uzupełnienie wkładu krajowego w tych projektach (finansowanie KE – do 15 mln Euro + finansowanie krajowe – do 15 mln Euro). Na dzień dzisiejszy FNP zapewnia dofinansowanie w ramach FENG - MAB w wys. ok. 9 mln Euro.

5.	37	2.1.1.1. Cel szczegółowy 1(i) rozwijanie i wzmacnianie zdolności badawczych i innowacyjnych oraz wykorzystywanie zaawansowanych technologii/ Ryzyko badawcze	Dotyczy ryzyka badawczego: Obecny zapis "Zgodnie z Podręcznikiem Frascati 2015 działalność B+R musi być ukierunkowana na nowe odkrycia, oparte na oryginalnych koncepcjach lub hipotezach, a jej celem musi być osiągnięcie wyników, które mogłyby być swobodnie przenoszone lub sprzedawane na rynku." Podręcznik Frascati: "Działalność B+R jest zawsze ukierunkowana na nowe odkrycia, oparte na oryginalnych koncepcjach (i ich interpretacji) lub hipotezach. Z reguły nie ma pewności co do ostatecznego wyniku (lub przynajmniej co do ilości czasu i zasobów potrzebnych do jego osiągnięcia), jest ona planowana i budżetowana (nawet jeśli jest realizowana przez osoby fizyczne), a jej celem jest osiągnięcie wyników, które mogłyby być swobodnie przenoszone lub sprzedawane na rynku." Różnica: w dokumencie o wdrożeniu - musi, w podręczniku o wdrożeniu - "mogłyby". Różnica jest ledwo uchwytana, ale chodzi o to czy jak w wyniku projektu B+R będzie odpowiedź że nie da się wdrożyć, to czy będą kary?	Do wyjaśnienia.
6.	39	Działania międzyregionalne, transgraniczne i transnarodowe Do ewentualnego uzupełnienia na dalszym etapie prac.	Podkreślamy w szczególności konieczność wsparcia rozwijania międzynarodowej współpracy sieciowej mazowieckiego przemysłu i organizacji badawczych. Chodzi o dołączanie do najlepszych konsorcjów projektowych w konkursach HE i aktywność w ramach nowych partnerstw europejskich w Horyzoncie Europa. Jako przykład takiego partnerstwa wskazujemy Partnerstwo na rzecz Kluczowych Technologii cyfrowych (Key Digital Technologies Partnership). Warto uwzględnić wsparcie na poziomie FEM udziału instytucji (zwłaszcza RMR) w organizowanych międzynarodowych spotkaniach brokerskich i spotkaniach partnerstw europejskich.	Wchodzenie do konsorcjów międzynarodowych i partnerstw europejskich to realizacja strategii aktywnego włączania instytucji Mazowsza (szczególnie RMR) do często do tej pory "zamkniętych klubów" współpracy. W naszej ocenie aktywny udział w partnerstwach europejskich przyniesie wiele korzystnych wartości, takich jak: rozwój produktów, zwiększenie stopnia innowacyjności, nawiązanie współpracy międzynarodowej, wymiana doświadczeń i transfer wiedzy, globalizacja szans sprzedażowych i pozyskiwania klientów. Może być ogromną szansą na rozwój firm z sektora MŚP, dając im możliwości rozwoju swoich innowacyjnych produktów. Otwiera im również szanse na pozyskanie nowych rynków na swoje produkty. Wypracowane w ramach partnerstw nowe produkty będą dostępne i skalowalne.
7.	220	2.2.1. Priorytet IX – Pomoc techniczna (EFRR)/ Cel szczegółowy 4: Wzmocnienie kompetencji beneficjentów i potencjalnych beneficjentów programu.	W kontekście synergii FEM i HE, proponuje się dofinansowanie wsparcia udziału instytucji Mazowsza w programie Horyzont Europa (w szczególności RMR). Chodzi o dedykowane działania mające na celu docieranie do instytucji o odpowiednim potencjale i włączanie ich w działania europejskie (mapping i aktywna promocja, wizyty studyjne w Brukseli, organizacja spotkań brokerskich, włączanie do konsorcjów międzynarodowych, konsultacje i szkolenia, organizacja regionalnych konferencji).	Nowy program ramowy Horyzont Europa (2021-2027) stanowi kolejne wielkie wyzwanie dla Mazowsza, z uwagi na wciąż słaby udział instytucji RMR w H2020 i nowe możliwości, jakie niesie Horyzont Europa. Działania wspierające byłyby prowadzone w ścisłej współpracy i z wykorzystaniem zaplecza i potencjału Przedstawicielstwa Mazowsza w Brukseli.
8.	236	6. PARTNERSTWO	Polska Izba Gospodarcza Zaawansowanych Technologii (IZTECH) deklaruje ścisłą współpracę w procesie przygotowania i wdrażania FEM, szczególnie w ramach CP 1.	Dobre wdrażanie programu FEM wymaga rozwijania ekosystemu współpracy w regionie. 40% członków IZTECH to instytucje mazowieckie.